

υποδράση 9.5

Σχέδια εργασίας σχολείων-μουσείων σχολικού έτους 2011-2012

Νέο
Μουσείο
Ακρόπολης

2ο Γ.Ε.Λ.
Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Ελληνικού

Μια μέρα με τη Ζωφόρο του Παρθενώνα

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

περιεχόμενα

Συμμετέχοντες, σελ. 3

Στόχοι, σελ. 4

Δράσεις, σελ. 5

Αξιολόγηση, σελ. 9

Εικόνα 1. Αναμνηστική φωτογραφία του τμήματος από την επίσκεψη στο Νέο Μουσείο Ακρόπολης.

Συμμετέχοντες

Σχολείο: 2ο Γ.Ε.Λ. Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού

Τάξη / Τμήμα: Α2 της Α' Λυκείου

Αριθμός μαθητών: 18

Αριθμός παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 18

Χώρες προέλευσης των παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: Αλβανία, Αρμενία, Βουλγαρία, Γεωργία, Καζακστάν, Μολδαβία, Ουκρανία, Πακιστάν, Πολωνία και Συρία

Σύντομη περιγραφή του προφίλ της τάξης και της κατάστασης: Μέσο επίπεδο ελληνομάθειας.

Όνομα εκπαιδευτικού: Βαρβάρα Πυρομάλλη

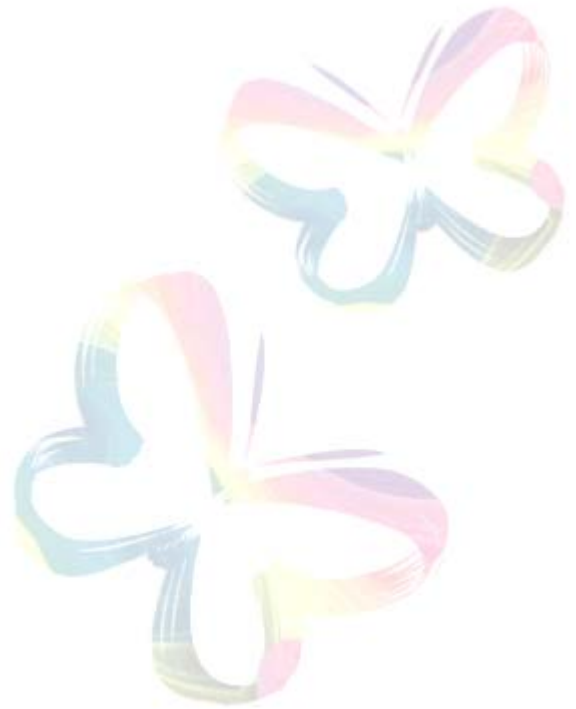
Μουσείο: Νέο Μουσείο Ακρόπολης

Συλλογή ή αντικείμενα που έγιναν αντικείμενο διαπραγματεύσεως: Τα γλυπτά της ζωφόρου του Παρθενώνα.

Όνομα μουσειοπαιδαγωγού ή άλλου προσώπου του μουσείου: Κορνηλία Χατζηασλάνη, Ειρήνη Καϊμάρα, Σύλια Παράσχου, Ασημίνα Λεοντή

Εικόνα 2. Άποψη της Ακρόπολης μέσα από το μουσείο.

Στόχοι

Οι **στόχοι** που τέθηκαν για τους μαθητές στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ήταν:

- να αυξήσουν τις γνώσεις τους μέσα από τη βιωματική προσέγγιση, ώστε να κατανοήσουν καλύτερα το συγκεκριμένο θέμα
- να κατανοήσουν τον αρχαίο πολιτισμό και την τέχνη
- να αναζητήσουν κοινά πολιτιστικά στοιχεία της χώρας που ζουν με τη χώρα καταγωγής τους
- να ευχαριστηθούν κατά την επίσκεψή τους στο μουσείο και να θέλουν να επιστρέψουν σε αυτό
- να αναπτύξουν επικοινωνιακές και κοινωνικές ικανότητες μέσα από τη συνεργασία
- να αναπτύξουν γλωσσικές δεξιότητες.

Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να προκύψουν ενήλικες που θα αγαπούν και θα προστατεύουν την πολιτιστική κληρονομιά.

Δράσεις

(α) Το Σάββατο, 14 Ιανουαρίου του 2012, ο Τομέας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης (ΥΣΜΑ) συμμετείχε με εκπρόσωπο την κα Χατζηασιάνη στην ημερίδα με θέμα «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» που διοργανώθηκε στο ξενοδοχείο Τιτάνια στην Αθήνα. Στην ημερίδα αυτή, που είχε τη μορφή σεμιναρίου – εργαστηρίου, ήρθε σε επαφή με την υπεύθυνη εκπαιδευτικό Βαρβάρα Πυρομάλλη του 2ου ΓΕΛ Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού, προκειμένου να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα στοχευμένο στις ανάγκες των μαθητών της με έμφαση στη διαπολιτισμική διάσταση. Το πρόγραμμα που αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί μέσα στο Μουσείο της Ακρόπολης είχε ως θέμα «28^η Εκατομβαιώνος. Μια Μέρα με τη Ζωφόρο του Παρθενώνα».

(β) Ακολούθησε συνάντηση στο γραφείο των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης με την εκπαιδευτικό, κατά την οποία δανείστηκε τις εκπαιδευτικές μουσειοσκευές «Η Ζωφόρος του Παρθενώνα» και «Το Δωδεκάθεο» για να τις επεξεργαστεί με τους μαθητές της. Επιπλέον, της παραχωρήθηκε εκπαιδευτικό υλικό για έκθεση στην τάξη και για τους ίδιους τους μαθητές της.

(γ) Στις 16 Μαρτίου 2012 οι μαθητές επισκέφθηκαν το Μουσείο της Ακρόπολης και συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη Ζωφόρο του Παρθενώνα, διάρκειας 90 λεπτών. Κατά τη διεξαγωγή του δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία, στην αρχιτεκτονική και στα γλυπτά του Παρθενώνα, ώστε να μπορούν τα παιδιά να αναγνωρίσουν και να εντοπίσουν παρόμοια στοιχεία σε μνημεία από τη χώρα της καταγωγής τους.

(δ) Προκειμένου να διερευνηθεί η επίτευξη των στόχων του όλου προγράμματος, ένα μήνα μετά τη διεξαγωγή του προγράμματος στο Μουσείο Ακρόπολης, οι μαθητές κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, το οποίο αναλύεται στη τέλος της αναφοράς.

Ακολουθεί η παρουσίαση της εργασίας στο 2ο ΓΕΛ Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού, η οποία χωρίστηκε σε 3 στάδια: προετοιμασία των μαθητών πριν από την επίσκεψη - διεξαγωγή του προγράμματος μέσα στο Μουσείο - αξιοποίηση της εμπειρίας των μαθητών μετά το πρόγραμμα.

1ο στάδιο: Προετοιμασία των μαθητών μέσα στη σχολική τάξη πριν από την επίσκεψη στο Μουσείο.

Μετά τη συνάντηση με τις υπεύθυνες αρχαιολόγους της ΥΣΜΑ στο γραφείο του Τομέα Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης και το δανεισμό του εκπαιδευτικού υλικού για τους μαθητές, ακολούθησε η ενημέρωση της τάξης για το πρόγραμμα.

Αφόρμηση ήταν μια συζήτηση για την Ακρόπολη και τυχόν επισκέψεις των μαθητών σε προηγούμενα σχολικά έτη καθώς και οι αφίσες που δόθηκαν στο σχολείο από το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης.

Αρχικά, χρησιμοποιήθηκε η μουσειοσκευή για το Δωδεκάθεο. Χρησιμοποιήθηκαν οι σελιδοδείκτες και ιδιαίτερα οι καρτέλες με τους 12 θεούς. Στο τέλος, έγινε ομαδική εργασία, δηλαδή τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες, είχαν από μια ή δυο καρτέλες, τις επεξεργάστηκαν και μετά παρουσίασαν την εργασία τους προφορικά στην τάξη.

Στη συνέχεια, οι μαθητές χρησιμοποίησαν τα εργαστήρια Πληροφορικής προκειμένου:

α. να συγκεντρώσουν πληροφορίες για το Βράχο της Ακρόπολης.
β. να συγκεντρώσουν πληροφορίες για τη ζωφόρο. Εδώ οι μαθητές επισκέφτηκαν τις ιστοσελίδες της ΥΣΜΑ (www.acropolis-athena.gr, www.parthenonfrieze.gr) - (γνωρίζω τη Ζωφόρο, παίξτε με την Ζωφόρο) και του Μουσείου Ακρόπολης, μέσω των οποίων έγινε εικονική επίσκεψη στο Μουσείο.

Επίσης, πληροφορίες αναζητήσαν τα παιδιά και από τα βιβλία που είχε δανειστεί το σχολείο, όπως επίσης και από το εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή για τη Ζωφόρο.

Ακόμη, μέλη της ομάδας του προγράμματος που στο Α' τετράμηνο είχε ασχοληθεί με τα μνημεία της Ακρόπολης παρουσίασε την Ακρόπολη και τα μνημεία της.

Από τη μουσειοσκευή για τη ζωφόρο χρησιμοποιήθηκαν κυρίως οι καρτέλες από επιλεγμένους λίθους της ζωφόρου. Στη συνέχεια, έγινε ομαδική εργασία κατά την οποία οι μαθητές έπρεπε να αναζητήσουν συγκεκριμένους λίθους από τη ζωφόρο και να περιγράψουν τι απεικονίζεται.

2ο Στάδιο: Η διεξαγωγή του προγράμματος στο Μουσείο της Ακρόπολης.

3ο Στάδιο: Εργασία από τους μαθητές μετά την επίσκεψή τους στο Μουσείο.

Μετά από συζήτηση της φιλολόγου του τμήματος και της ομάδας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Ακρόπολης προτάθηκαν τα εξής:

- να μεταφράσουν οι μαθητές ένα μικρό κείμενο για τη Ζωφόρο στις γλώσσες καταγωγής τους με σκοπό την ανάρτηση της μετάφρασης στη Wikipedia, στο αντίστοιχο λήμμα της κάθε γλώσσας.
- να ξαναέρθουν οι μαθητές στο Μουσείο με τους γονείς τους. Η επίσκεψη θα μπορούσε να γίνει Σάββατο ή Κυριακή με εξασφαλισμένη ελεύθερη είσοδο για τους γονείς. Οι μαθητές θα αναλάμβαναν με τη βοήθεια της ομάδας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων να ξεναγήσουν την οικογένειά τους.
- να ψάξουν τα παιδιά στο διαδίκτυο και να συγκεντρώσουν φωτογραφίες και πληροφορίες σπουδαίων μνημείων από τις χώρες καταγωγής με στοιχεία αρχαιοελληνικής αρχιτεκτονικής ή αντίστοιχων γιορτών με τα Παναθήναια. Επίσης, εναλλακτικά οι μαθητές θα μπορούσαν να παρουσιάσουν όποιο μνημείο της χώρας τους θεωρούν σημαντικό.

Οι ιδέες αυτές συζητήθηκαν στη συνέχεια με τους μαθητές και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

- κάποιοι μαθητές μετέφρασαν πληροφορίες για τη ζωφόρο στη μητρική τους γλώσσα, αλλά προς το παρόν δεν έχει ανέβει στο αντίστοιχο λήμμα της Wikipedia λόγω πρακτικών δυσκολιών.
- η επίσκεψη στο Μουσείο με τους γονείς των μαθητών δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί, καθώς στην πρόσκληση αυτή ανταποκρίθηκαν τελικά λίγοι μαθητές, λόγω του ότι πολλοί από τους γονείς των παιδιών εργάζονται και τις ημέρες του Σαββατοκύριακου.
- οι μαθητές έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για την παρουσίαση μνημείων της χώρας τους και προχώρησαν στην κατασκευή κολλάζ με φωτογραφίες και πληροφορίες για αυτά. Κυρίως, συγκεντρώθηκαν φωτογραφίες και πληροφορίες για κάποιο ναό, μοναστήρι, φρούριο ή ναό με στοιχεία αρχαιοελληνικής καταγωγής.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του προγράμματος δημιουργήθηκε βίντεο που αφορά την Ακρόπολη και τις φάσεις της ιστορίας του Παρθενώνα ως συνέχεια προηγούμενης εργασίας των μαθητών.

Εικόνα 3. Παρατηρώντας τη ζωφόρο του Παρθενώνα.

Εικόνα 4. Παρατηρώντας τη ζωφόρο του Παρθενώνα.

Εικόνα 5. Οι μαθητές παρουσιάζουν μνημεία της χώρας τους και κατασκευάζουν κολάζ με φωτογραφίες και πληροφορίες.

Αξιολόγηση

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου αξιολόγησης που δημιουργήθηκε από τους υπεύθυνους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Ακρόπολης. Η ανάλυσή του ερωτηματολογίου έγινε από την αρχαιολόγο, Σύλια Παράσχου.

Το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν οι 17 από τους 18 μαθητές που παρακολούθησαν το πρόγραμμα, επομένως η ανάλυση των αποτελεσμάτων αντικατοπτρίζει το σύνολο σχεδόν των μαθητών που συμμετείχαν.

Λόγω δυσκολίας των μαθητών στη γραπτή έκφραση, το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 8 ερωτήσεις κλειστού τύπου και διαρθρώνεται στις ακόλουθες 4 ενότητες που αφορούν τα εξής:

1. την καταγραφή του προφίλ των μαθητών που συμμετείχαν
2. την προϋπάρχουσα εμπειρία των μαθητών πριν από την ημέρα του προγράμματος
3. την εμπειρία των μαθητών κατά τη διάρκεια του προγράμματος
4. τις δραστηριότητες μετά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και την επιθυμία επανάληψης της επίσκεψης στο Μουσείο.

Αποτελέσματα

1^η ενότητα: **Προφίλ μαθητών**

Όσον αφορά στο **προφίλ** των μαθητών, ο μέσος όρος ηλικίας είναι 16. Ο χρόνος διαμονής στην Ελλάδα για τους περισσότερους μαθητές είναι 1 έως 4 έτη. Ένας μόνο μαθητής διαμένει στην Ελλάδα 5 χρόνια. Τρεις μαθητές από τους 17 βρίσκονται στην Ελλάδα λιγότερο από έναν χρόνο.

Επίσης, για να κατανοήσουμε καλύτερα το προφίλ των μαθητών προσθέσαμε μία ερώτηση για τον τρόπο αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου τους. Το σερφάρισμα στο Διαδίκτυο και η μουσική επιλέγονται σχεδόν από όλους τους μαθητές. Δημοφιλής ψυχαγωγία είναι επίσης η τηλεόραση. Λιγότερο δημοφιλείς δραστηριότητες είναι τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, ο κινηματογράφος, το θέατρο και η ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων.

2^η ενότητα: Συγκέντρωση στοιχείων για την εικόνα των μαθητών πριν την ημέρα του προγράμματος

Στη 2η ενότητα του ερωτηματολογίου, η αξιολόγηση εστίασε στην άντληση στοιχείων για την προϋπάρχουσα εμπειρία των μαθητών πριν από την επίσκεψή τους στο Μουσείο.

Οι 11 μαθητές απάντησαν ότι επισκέπτονται για πρώτη φορά το μουσείο. Οι υπόλοιποι έξι έχουν ξανάρθει. Αντίθετα, οι 14 από τους 17 μαθητές απάντησαν ότι έχουν επισκεφθεί τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης.

Στην ερώτηση, αν γνώριζαν κάποια πράγματα για την Ακρόπολη και τα εκθέματα του Μουσείου πριν το πρόγραμμα, το ένα τρίτο των μαθητών συμπλήρωσε ότι γνώριζε πολλά ή αρκετά. Να σημειωθεί ότι η κα Β. Πυρομάλλη είχε προετοιμάσει τους μαθητές πριν από την ημέρα του προγράμματος και σε αυτό προφανώς οφείλεται η αυτοπεποίθηση των μαθητών για τις γνώσεις τους γύρω από την Ακρόπολη.

3^η ενότητα: Η εμπειρία των μαθητών κατά τη διάρκεια του προγράμματος

Στη 3η ενότητα του ερωτηματολογίου προσπαθούμε να ανιχνεύσουμε τις εντυπώσεις και τα αισθήματα που προκάλεσε το πρόγραμμα στους μαθητές. Επομένως, παρατίθεται λίστα με 7 προτάσεις όπου καλούνται οι μαθητές να επιλέξουν ΝΑΙ – ΟΧΙ - ΙΣΩΣ. Επιλέχθηκε απλή τρίβαθμη αξιολόγηση για την ευκολότερη κατανόηση από τους μαθητές.

Αναλύοντας τις απαντήσεις, διαπιστώνουμε με χαρά ότι οι μαθητές απόλαυσαν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και χάρηκαν την επίσκεψή τους στο μουσείο. Συγκεκριμένα παραπάνω από τους μισούς απαντούν θετικά ότι τους άρεσε επειδή:

- α) έμαθαν για την ιστορία και τα μνημεία της Ακρόπολης.
- β) γνώρισαν τα γλυπτά του Παρθενώνα.
- γ) όσα έμαθαν, βοήθησαν να καταλάβουν μαθήματα ιστορίας που έχουν διδαχθεί στη τάξη.
- δ) χάρηκαν που ήταν σ' ένα χώρο έξω από το σχολείο.

ε) βρήκαν πολύ ωραία την αίθουσα του Παρθενώνα.
στ) απόλαυσαν τη θέα της Ακρόπολης και της πόλης από την αίθουσα του Παρθενώνα.

Οι μισοί (8) από τους μαθητές απάντησαν ότι δεν ένιωσαν συγκίνηση λόγω της επαφής με τα αρχαία εκθέματα. Το ενδιαφέρον είναι ότι οι 7 από τους 8 μαθητές απαντούν θετικά στις υπόλοιπες προτάσεις. Πιθανώς μερίδα μαθητών δεν μπόρεσε να κατανοήσει την έννοια της αισθητικής συγκίνησης.

Επίσης, είναι σημαντικό για το σχεδιασμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων να αξιολογείται η δομή και ο τρόπος διεξαγωγής του προγράμματος.

Στην αρχή του προγράμματος για μία πρώτη γνωριμία για την αρχιτεκτονική και τη γλυπτική του Παρθενώνα, οι μαθητές παρακολούθησαν στο εκπαιδευτικό κέντρο την ταινία 13' «Ο Παρθενώνας». Τα δύο τρίτα των μαθητών (11) αξιολόγησαν θετικά την ταινία.

Στη συνέχεια οι μαθητές τοποθέτησαν τα κλασικά μνημεία σε μακέτα του βράχου. Η τοποθέτηση των μνημείων αξιολογείται κυρίως θετικά από 10 μαθητές.

Κατά την περιήγηση στην αίθουσα του Παρθενώνα, η βιωματική προσέγγιση του θέματος του προγράμματος ενισχύεται μέσω ερωτήσεων και απαντήσεων. Η δυσκολία κατανόησης λόγω γλώσσας ενδεχομένως δυσκόλεψε τους μαθητές και για αυτό αξιολογήθηκε αρνητικά από τους μισούς (9).

Στη δυτική πλευρά τους ζωφόρου, οι μαθητές εξερεύνησαν τις λεπτομέρειες με μικρά γύψινα εκμαγεία των λίθων, μία δραστηριότητα που άρεσε πολύ σχεδόν σε όλους τους μαθητές.

Όσον αφορά στον εντοπισμό ενδεχόμενων δυσκολιών (γράφημα 6), σχεδόν το 2/3 των μαθητών (11) απάντησε ότι αντιμετώπισε δυσκολίες κατά τη διάρκεια του προγράμματος. 6 μαθητές με μέσο χρόνο διαμονής στην Ελλάδα δύο (2) έτη απάντησαν ότι δυσκολεύτηκαν στην κατανόηση τους γλώσσας. Λαμβάνοντας υπόψη το μεσαίο επίπεδο γλωσσομάθειας τους τάξης, το πρόγραμμα προσαρμόστηκε ώστε η γλώσσα να είναι όσο το δυνατόν πιο κατανοητή.

Το δεδομένο ότι μόλις το 1/3 των μαθητών δυσκολεύτηκε με τη κατανόηση τους γλώσσας αποτελεί ικανοποιητικό γεγονός. Πέντε 5 κουράστηκαν και προφανώς θα προτιμούσαν η διάρκεια του προγράμματος να είναι συντομότερη. 3 απάντησαν ότι τους δυσκόλεψε το θέμα του προγράμματος.

4^η ενότητα: **Δραστηριότητες μετά την επίσκεψη στο Μουσείο**

Εκτός από το υλικό που τους δώσαμε, οι μαθητές, όπως φαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα επιλέγουν να αναζητήσουν υλικό και επιπλέον πληροφορίες κυρίως από το διαδίκτυο. Μόνο 4 ανατρέχουν στη σχολική βιβλιοθήκη.

Τέλος, με χαρά λαμβάνουμε τη θετική απάντηση των παιδιών στην ερώτηση εάν θα θέλανε να επιστρέψουν στο μουσείο. Η συντριπτική πλειοψηφία 15 από τους 17 επιθυμούν να ξαναεπισκεφθούν το μουσείο Ακρόπολης.

Οι μαθητές επιλέγουν κυρίως να έρθουν με φίλους τους (11 απαντήσεις), 6 επιλέγουν με τους γονείς και 4 με συγγενείς.

Συμπεράσματα από τις υπεύθυνες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Ακρόπολης:

Ανακεφαλαιώνοντας τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, προκύπτει πως η εμπειρία που βίωσαν οι μαθητές ήταν βασικά ευχάριστη. Στις περισσότερες περιπτώσεις χάρηκαν την επίσκεψή τους μέσω της ενεργούς συμμετοχής και της διάδρασης. Το παραπάνω επιβεβαιώνεται από το ποσοστό των παιδιών που θέλει να ξαναγυρίσει στο Μουσείο. Σε γενικές γραμμές, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το πρόγραμμα πέτυχε σε μεγάλο βαθμό τον αρχικό του στόχο.

Παρόλο που αρκετά συχνά παρακολουθούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Τομέα Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης τμήματα σχολείων με μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών, τάξη με αμιγώς ξένης καταγωγής μαθητές συμβαίνει σπάνια να δηλώνει συμμετοχή. Το προσαρμοσμένο αυτό πρόγραμμα πήγε πολύ καλά και αυτό οφείλεται στην εξαιρετική συνεργασία με την καθηγήτρια κα Πυρομάλλη, στο ότι οι μαθητές ήρθαν προετοιμασμένοι και ότι είχαν τη διάθεση να δουν και να χαρούν τα γλυπτά του Παρθενώνα.

Για εμάς ήταν από τα πιο ευχάριστα προγράμματα και ευελπιστούμε η συνεργασία μας με το Διαπολιτισμικό Λύκειο να έχει συνέχεια.

Συμπεράσματα από την υπεύθυνη καθηγήτρια του τμήματος

Ήταν πολύ σημαντικό για εμάς το γεγονός ότι η Υποδράση «Εκπαιδευτικές επισκέψεις μαθητών» του Προγράμματος «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» έδωσε την ευκαιρία στο σχολείο μας να έρθει σε επαφή με τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ακρόπολης. Θεωρώ ότι η συνεργασία μας με τον Τομέα Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης ήταν άριστη και ότι το εκπαιδευτικό υλικό μάς βοήθησε ιδιαίτερα, καθώς παρακίνησε τα παιδιά να ασχοληθούν με το θέμα. Άλλωστε, η διεξαγωγή του προγράμματος στο Μουσείο κινητοποίησε τους μαθητές, τους βοήθησε να αποκτήσουν γνώσεις με βιωματικό τρόπο και να συστηματοποιήσουν τις υπάρχουσες. Ήταν, επίσης, σημαντικό το γεγονός ότι οι υπεύθυνοι έλαβαν υπόψη τους και το επίπεδο ελληνομάθειας των παιδιών.

Επιπλέον, στοιχείο καίριο για την επιτυχία του προγράμματος σε όλα του τα στάδια θεωρώ τη συνεχή θετική ανατροφοδότηση εκ μέρους των μαθητών μου.

Πιστεύω, όπως επίσης αναφέρθηκε και από τους υπεύθυνους των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ότι το πρόγραμμα είχε ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα. Η πιο απτή απόδειξη είναι ότι οι μαθητές θα ήθελαν να επισκεφτούν και πάλι το Μουσείο είτε με το σχολείο είτε μόνοι τους, αλλά και το γεγονός ότι και άλλα τμήματα έδειξαν ενδιαφέρον για το πρόγραμμα που κάναμε με το Α2.

Εικόνα 6. Ένα από τα κολάζ των μαθητών.